การศึกษาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

"WAT" Secondary Schools Administration, Bangkok Educational Region

ฐานิยา ภิญโญสุนันท์[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการ 25 คน และรองผู้อำนวยการ 75 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจรายการข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านงบประมาณ การเงินและบัญชี และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป จำนวน 106 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนวัด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ ANOVA ผลการศึกษาพบว่า

1. การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่การบริหารงบประมาณ การเงินและบัญชี การบริหารบุคลากร การบริหารทั่วไป และการบริหารวิชาการ เมื่อเปรียบเทียบสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้บริหารที่มีเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

2. เมื่อเปรียบเทียบระหว่างการบริหารแบบโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป กับการบริหารแบบที่มีลักษณะพิเศษ พบว่า มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเหมือนกันและไม่แตกต่างกัน

3. เมื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติของการบริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป ที่เคยมีการวิจัยมาแล้วทั้งในจังหวัดระยองและลพบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและโรงเรียนที่อยู่ในระดับความนิยมมากกับโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป ส่วนมีระดับการปฏิบัติในการบริหารด้านวิชาการอยู่ในระดับสูงที่สุด ซึ่งต่างจากโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษาในงานวิจัยนี้พบว่าการบริหารด้านวิชาการอยู่ในระดับต่ำที่สุด

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครจากคำถามปลายเปิดพบว่า 1) การบริหารด้านวิชาการ ควรจัดหาอัตราครูเพิ่ม โดยเฉพาะครูที่มีความรู้ความสามารถชำนาญการเฉพาะทาง เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ ฟิสิกส์ เป็นต้น 2) การบริหารด้านบุคลากร ควรวางระบบการบริหารบุคลากรให้มีมาตรฐาน ควรดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนและแก้ไขปัญหาการบริหารบุคลากรและปรับปรุงสู่การบริหารที่ยั่งยืน 3) การบริหารด้านงบประมาณ การเงินและบัญชี ควรมีการจัดหาและจัดสรรงบประมาณให้เพิ่มขึ้น เนื่องจากจำนวนนักเรียนที่ลดลงทำให้ได้รับเงินรายได้ต่อหัวน้อยลง ทำให้พัฒนาด้านต่างๆ ไม่ได้ตามที่ต้องการ ต้องอาศัยงบจากหน่วยงานอื่น เช่น สมาคมศิษย์เก่า เป็นต้น และ 4) การบริหารทั่วไป ควรพัฒนาและปรับปรุงอาคารและสถานที่ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การทำกิจกรรมนันทนาการ และการจัดกิจกรรมทางศาสนา

คำสำคัญ: การบริหารโรงเรียน โรงเรียนวัด เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

[1] นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม

Abstract

The research purposes aimed to study and comparative the educational opinion of “WAT” secondary schools administration, Bangkok Secondary Education Region. The samples of the study were 25 directors and 75 deputy directors. The tool was a questionnaire composed of three parts. First part was the checklist for biography of respondents. Second part consisted of the performance of “WAT” secondary schools administration in four categories as follows: 1) academic administration; 2) personnel administration; 3) monetary and budget administration; and 4) general administration with 126 items for rating scales. Third part was an open-ended question. The statistics of frequency, mean, standard deviations, t-test and F-test were used for data analysis. The results showed that

1. The performances of “WAT” secondary schools administration in all 4 categories were generally at the high level scale. The highest scores measured orderly to lower as follow; monetary and budget administration, personal administration, general administration and academic administration. There was not difference of comparison among genders, positions, work experiences and school sizes.

2. The comparison between the criteria of measurement for general secondary school administration and “WAT” school administration with special properties found that the performances of both were generally at the high level scale and there was not difference.

3. By comparing the level of performances in 4 administration categories between general secondary schools by other previous studies in Rayong–Chonburi, Ayutthaya and the top rated secondary schools with “WAT” secondary schools found that all of them have highest performances in the academic administration oppositely to “WAT” secondary schools in this study at lowest performances.

The results of the open-ended questions showed that a) an academic administration needed more qualified teachers, especially in the field of Mathematics, Sciences, and English; b) a personnel administration should be systematically organized, functional and supportive which leaded to the improvement of permanent administration; c) monetary, budget, financial, and account administration should be increased in quantity and quality as the number of the students decreased, the school income decreased as well; d) a general administration should renovate and develop buildings and facilities to meet the need for school learning activities, recreational, and religious activities.

Keywords: school administration, “WAT” school, secondary education region

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต มีคุณธรรมและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศให้เจริญก้าวหน้า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 และ 24 ได้วางแนวทางการจัดการศึกษาไว้สำหรับโรงเรียนว่า ต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้มุ่งฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดเป็นทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสา ระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามไว้ในทุกวิชา ต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ได้จากทุก ที่ทุก เวลา รวมทั้งผู้สอนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ได้อีกด้วย

โรงเรียนที่มีประวัติการศึกษามา ยาวนาน เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันคือโรงเรียนวัด เพราะตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดให้ปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่และจัดตั้งโรงเรียนสำหรับประชาชนแห่งแรก คือ โรงเรียนวัดมหรรณพาราม โรงเรียนวัดจึงได้จัดตั้งขึ้นเรื่อยมา

การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีชื่อ “วัด ” จึงไม่แตกต่างจากโรงเรียนอื่นๆ โดยมีกระทรวงศึกษาธิการเข้ามาควบคุมบริหารจัดการศึกษาโดยมอบนโยบายและสั่งการไปยั งทุกโรงเรียน ให้จัดการศึกษาเหมือนกันในทุกมิติ ทั้งการคิด การสร้างสรรค์และแนวทางการพัฒนาเด็ก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา , 2551) ซึ่งโรงเรียนวัดยังคงมีลักษณะพิเศษที่ชัดเจนคื อมีการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนควบคู่ไปกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ปลูกฝังอบรมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมตามหลักศีลธรรมอันดีงาม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2547) ด้านการเรียนการสอน เน้นให้เด็กเข้าถึงหลักธรรมศาสนา โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมไว้ในการสอนทุกรายวิชา ให้เรียนกับครูพระเพื่อให้ได้เรียนรู้หลักธ รรมที่แท้จริง มีการอนุรักษ์สืบทอดศาสนพิธี บุคลากรมีศรัทธาในพระพุทธศาสนาและพัฒนาตนให้ดำเนินชีวิตที่ดีงาม มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อศิษย์และเป็นแบบอย่างที่ดีในการสอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น ภายในโรงเรียนจะ มีพระพุทธรูปที่เด่นชวนให้ระลึกถึงพระรัตนตรัย (กรมศาสนา, 2550)

ในปัจจุบันสังคมมีการแข่งขันและต้องการความรู้เพิ่มมากขึ้น โรงเรียนที่มีชื่อเสียงจึงเป็นตัวเลือกอันดับต้นๆ ส่วนโรงเรียนที่มีชื่อ “วัด” จะเป็นตัวเลือกอันดับท้าย ๆ ในการเข้าศึกษา เพราะคิดว่าการเรียนโรงเรียนวัดเป็นเรื่องล้าสมัยและดูภาพพจน์ไม่ดี (ผู้จัดการรายวัน, 2554) แม้โรงเรียนที่มีชื่อ “วัด” จะเป็นที่ นิยมค่อนข้างน้อย แต่เมื่อพิจารณาการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบปี 2549–2553 พบว่า โรงเรียนวัดในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้รับการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา 100% ถึงกระนั้นความนิยมโดยภาพรวมก็ไม่ได้สูงตาม เพราะต้องยอมรับว่าโรงเรียนที่มี

ชื่อเสียงมีความพร้อมสูงได้รับการสนับสนุนจากศิษย์เก่าและผู้ปกครองจำนวนมากทำให้โรงเรียนพัฒนาการเรียนการสอน อาคารสถานที่และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ส่วนโรงเรียนวัด นั้นไม่ค่อยได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง ทั้งสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้มีน้อย บุคลากรมีวุฒิไม่ตรงกับงานที่ได้รั บมอบหมาย งบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาได้รับไม่ทั่วถึง ทำให้โรงเรียนบริหารงานได้ไม่เต็มที่ บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่ไม่ค่อยเอื้อต่อการเรียนการสอน โรงเรียนดูแลนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง นักเรียนจำนวนมากไม่เห็นประโยชน์ของการเรียน ไม่ให้ความเคารพครูบาอา จารย์และขาดการวางแผนอนาคต (โรงเรียนวัดสุทธิวราราม, 2551)

จากเหตุผลข้างต้น การบริหารจัดการศึกษา ในโรงเรียน ที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันให้หลักสูตรการเรียนการสอน สถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและบุคลากร มีการพัฒนาคุณภาพยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียน ผู้ปกครองและสังคมเกิดความมั่นใจว่าจะได้รับการศึกษาที่ดีมีมาตรฐาน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาเฉพาะโรงเรียนที่มีชื่อ “วัด” เพราะผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงและนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนวัดให้มีความเข้มแข็ง โดดเด่นเป็นที่ยอมรับในสังคม และเป็นตัวเลือกอันดับต้น ๆ ในการเข้าศึกษาต่อ ให้ สอดคล้องกับคำว่า “บวร” คือ บ้าน วัดและโรงเรียน ซึ่งเป็นเสาหลักในการจัดการศึกษาแก่สังคมไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยนำทฤษฎีการบริหารโรงเรียน 4 ด้านของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ (1) การบริหารด้านวิชาการ (2) การบริหารด้านบุคลากร (3) การบริหารด้านงบประมาณ การเงินและบัญชี และ (4) การบริหารทั่วไป มาใช้วิเคราะห์การบริหารโรงเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา ความคิดเห็นต่อ การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานและขนาดโรงเรียน

3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครกับโรงเรียนทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนมัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1–6) ที่ตั้งอยู่ในวัดในพระพุทธศาสนาและใช้ชื่อโรงเรียนโดยมีคำว่า “วัด” ปรากฏอยู่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 26 โรง และเนื่องจากประชากรมีจำนวนไม่มาก เพื่อให้ผลการวิจัยมีความเที่ยงตรง ผู้วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน 25 คน และรองผู้อำนวยการจำนวน75 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัย ได้สร้างแบบสอบถาม ขึ้นเพื่อสอบถามการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับ

มัธยมศึกษา เขตพื้ นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า สอบถามเรื่องการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การบริหารด้านวิชาการ 2) การบริหารด้านบุคลากร 3) การบริหาร ด้านงบประมาณ การเงินและบัญชี และ 4) การบริหารทั่วไป แต่ละข้อมี 5 ระดับ ดังนี้ ระดับ 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการ ปฏิบัติ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด ระดับ 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ระดับ 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ระดับ 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการ ปฏิบัติ อยู่ในระดับ มาก ระดับ 5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่ วมมือในการดำเนินการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม ถึงผู้บริหารโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 26 โรง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปที่โรงเรียนทั้ง 26 โรง รวมทั้งสิ้น 100 ชุด พร้อมทั้งส่งหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้บริหารโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการส่งและเก็บแ บบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS ในการประมวลผล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์เป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยเกณฑ์การตัดสินการประเมินพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบ ความคิดเห็นต่อ การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานและขนาดโรงเรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test และ ANOVA

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยการจัดอันดับข้อเสนอแนะการบริหารโรงเรียนจากค่าความถี่

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีตำแหน่งรองผู้อำนวยการ มีประสบการณ์การทำงาน 26 ปีขึ้นไปและอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่

2. การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา กรุงเท พมหานคร ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ การเงินและบัญชี และการบริหารทั่วไป โดยภาพรวมและรายด้านมี ความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานต่างกันและอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่ามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

3. การศึกษาการบริหารลักษณะพิเศษของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมี ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

4. การศึกษาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ร ะดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครแบบการบริหารทั่วไป กับการบริหารแบบที่มีลักษณะพิเศษ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร กับโรงเรียนทั่วไป พบว่ามีการบริหารจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเหมือนกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าโรงเรียนวัดมีการบริหารด้านงบประมาณ การเงินและบัญชี อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนโรงเรียนทั่วไป มีการบริหารด้านวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

6. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร1) ด้านวิชาการ ควรจัดหาอัตราครูเพิ่ม โดยเฉพาะครูที่มีความรู้ความสามารถชำนาญการเฉพาะทาง เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยา ศาสตร์ ฟิสิกส์ เป็นต้น 2) ด้านบุคลากร ควรวางระบบการบริหารบุคลากรให้มีมาตรฐาน ควรดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนและแก้ไขปัญหาการบริหารบุคลากร และปรับปรุงสู่การบริหารที่ยั่งยืน 3) ด้านงบประมาณ การเงินและบัญชี ควรมีการจัดหาและจัดสรรงบประมาณให้เพิ่มขึ้น เนื่องจากจำนวนนักเรียนที่ลดลง ทำให้ได้รับเงินรายได้ต่อหัวน้อยลง ทำให้พัฒนาด้านต่าง ๆ ไม่ได้ตามที่ต้องการ ต้องอาศัยงบจากหน่วยงานอื่น 4) การบริหารทั่วไปควรพัฒนาและปรับปรุงอาคารและสถานที่ ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การทำกิจกรรมนันทนาการและการจัดกิจกรรมทางศาสนา

อภิปรายผล

1. สภาพความเป็นจริงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารด้านงบประมาณ การเงินและบัญชี

มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติ อยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมาคือการบริหารด้านบุคลากร การบริหารทั่วไป และการบริหารวิชาการ แสดงว่าผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการบริหารด้านงบประมาณ การเงินและบัญชีมาก เพราะว่าการบริหารงบประมาณ การเงินและบัญชี มีความสำคัญต่อการพัฒนาการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ เนื่องจากโรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องใช้เงินในการดำเนินงานและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา กุลภา (2554) ศึกษาเรื่อง “การดำเนินการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22” พบว่า การดำเนินการบริหารโรงเรียน ฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ และสอดคล้องกับงานวิจัยของทวี พูลทรัพย์ (2551) ศึกษาเรื่อง “การบริหารโรงเรียนในโซนคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1” พบว่า การบริหารโรงเรียน ฯ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ การบริหารงบประมาณ การบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ และการบริหารงานบุคลากร และสอดคล้องกับงานวิจัยของประนอม บุตรแขก (2545) ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกระบี่ ” พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบริหารงบประมาณ ได้แก่ การบริหารงบประมาณ การเงินและงานพัสดุครุภัณฑ์

2. สภาพความเป็นจริงในการบริหารลักษณะพิเศษของโรงเรียนโดยภาพรวมมี ความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติ อยู่ในระดับ มาก อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนตระหนักดีว่าการบริหารและพัฒนาผู้เรียนควบคู่ไปกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนานักเรียนให้สามารถดำเนินชีวิตตามหลักศีลธรรมอันดีงามและสามารถเป็นคนเก่ง ดีและมีความสุขได้ สอดคล้องกับแนวคิดของพระธรรมปิฎก (2538) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนวิถีพุทธ ในด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิตประจำวัน ประจำสัปดาห์ หรือในโอกาสต่างๆ เป็นภาพรวมทั้งสถานศึกษา ที่เป็นการปฏิบัติโดยบูรณาการทั้งศีล สมาธิและปัญญา มีการสวดมนต์ไหว้พระ ทบทวนศีล ทำสมาธิรูปแบบต่างๆ จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการพุทธธรรมสู่การปฏิบัติ ร่วมมือกับวัดหรือคณะสงฆ์ในการจัดการเรียนรู้ จะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนปัญญาให้กับเด็กได้ สอดคล้องกับสุทธิวงศ์ ตันตยา พิศาลสุทธิ์ (2542) ได้กล่าวว่า คุณธรรม จริยธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก สังคมใดที่คนในสังคมเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม สังคมนั้นจะมีแต่ความสงบสุข หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาล้วนสอนให้คนเป็นคนดี ให้ประพฤติประโยชน์ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น สอนให้รู้จักตนเองและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ซึ่งถ้าปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนย่อมจะนำความสุขและค วามเจริญมาให้ได้ทั่วถึงกัน

3. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาแบบการบริหารทั่วไปกับการบริหารแบบที่มีลักษณะพิเศษ พบว่าโดยภาพรวมมี ความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติ อยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการศึกษาและเห็นความสำคั ญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ .ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 กล่าวว่า “กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ ” และตามมาตรา 24 กล่าวว่า “ต้องจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระ

ความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาพบว่า ผู้บริหารที่มีเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานต่างกัน และอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสภาพความเป็นจริงคือความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดอยู่ในระดับมาก แม้ผู้บริหารจะมีตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน และอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันก็ตาม เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ .ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีนโยบาย ให้สถานศึกษาพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและความคาดหวังของชุมชน โรงเรียนในแต่ละโรงเรียนจึงมีแนวทางการจัดการศึกษาเป็นไปในแนวทางเดียวกันหมด ผู้บริหารทุกคนจึงปฏิบัติงานการบริหารโรงเรียนโดยยึดกฎระเบียบข้อบังคับในการทำงาน ทั้งยังได้รับการนิเทศและฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลให้การบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารที่มีสถานภาพต่างกันและอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน ไม่มีผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารควรรักษาระดับการบริหารจัดการศึกษาให้คงที่และควรพัฒนาตนเองและพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา กุลภา (2554) ศึกษาเรื่อง “การ ดำเนินการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22” พบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินงานการบริหารโรงเรียน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลพรรณ บุญรักษา ทรัพย์ (2548) ศึกษาเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3” พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารและครู ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะกฤษ ยุทธไชยมิ่ง (2555) ศึกษาเรื่อง “ผลการปฏิบัติงานใ นการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18” พบว่า ผลการปฏิบัติงานในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ ต่างกัน และมีตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

5. การวิจัยการบริหารจัดการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารด้านงบประมาณ การเงินและบัญชีมีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งเมื่อนำผลการวิจัยไปเปรียบเทียบกับผลการวิจัยการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป พบว่า โรงเรียนวัดกับโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปมีการบริหารจัดการศึกษาโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปจะให้ความสำคัญต่อการบริหารวิชาการมากที่สุด โดยเน้นการจัดระบบการบริหารให้เอื้อประโยชน์กับงานวิชาการ เพื่อให้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน มีแนวปฏิบัติและกำหนดหน้าที่การทำงานอย่างชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นว่างานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน ซึ่งการรักษาความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป เป็นการสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาให้กับผู้ปกครองที่จะส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยงศักดิ์ ศฤงคารนนท์ (2539) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในระดับความนิยมมากสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ” พบว่า งานที่โรงเรียนให้ความสำคัญมากคืองานวิชาการรองลงมาคืองานธุรการ

งานปกครองนักเรียน งานบริการ งานการบริหารอาคารสถานที่และงานโรงเรียนกับชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของนันทนา แหวนนาค (2552) ศึกษาเรื่อง “สภาพการบริหารงานโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2” พบว่า สภาพการบริหารงานโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารวิชาการมีระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะกฤษ ยุทธไชยมิ่ง(2555) ศึกษาเรื่อง “ผลการปฏิบัติงานในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต18” พบว่า ผลการปฏิบัติงานในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยการบริหารวิชาการมีระดับมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีตำแหน่งรองผู้อำนวยการ มีประสบการณ์การทำงาน 26 ปีขึ้นไปและอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่

2. การบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ การเงินและบัญชี และการบริหารทั่วไป โดยภาพรวมและรายด้านมี ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานต่างกันและอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่ามี ความคิดเห็นต่อการ ปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

3. การศึกษาการบริหารลักษณะพิเศษ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

4. การศึกษาการบริหารจัดการศึกษาแบบการบริหารทั่วไป กับการบริหารแบบที่มีลักษณะพิเศษ โดยภาพรวม มีความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติ อยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร กับโรงเรียนทั่วไป พบว่ามีการบริหารจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเหมือนกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าโรงเรียนวัด มีการบริหารด้านงบประมาณ การเงินและบัญชีอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนโรงเรียนทั่วไป มีการบริหารด้านวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

6. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารต่อการบริหารจัดการศึกษา มีดังนี้ 1) ด้านวิชาการ ควรจัดหาอัตราครูเพิ่ม โดยเฉพาะครูที่มีความรู้ความสามารถชำนาญการเฉพาะทาง เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ ฟิสิกส์ เป็นต้น 2) ด้านบุคลากร ควรวางระบบการบริหารบุคลากรให้มีมาตรฐาน ควรดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนและแก้ไขปัญหาการบริหารบุคลากร และปรับปรุงสู่การบริหารที่ยั่งยืน 3) ด้านงบประมาณ การเงินและบัญชี ควรมีการจัดหาและจัดสรรงบประมาณให้เพิ่มขึ้น เนื่องจากจำนวนนักเรียนที่ลดลง ทำให้ได้รับเงินรายได้ต่อหัวน้อยลง ทำให้พัฒนาด้านต่างๆ ไม่ได้ตามที่ต้องการ ต้องอาศัยงบจากหน่วยงานอื่น 4) การบริหารทั่วไป ควรพัฒนาและปรับปรุงอาคารและสถานที่ ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การทำกิจกรรมนันทนาการและการจัดกิจกรรมทางศาสนา

ข้อเสนอแนะ

1. จาก ผล การวิจัย พบว่า การบริหาร ด้านวิชาการ อยู่ในระดับต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควร ให้ความสำคัญกับการบริหารวิชาการมาเป็นอันดับ ต้นๆ ควรมุ่งเน้นการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรมีกา รวางแผนงานวิชาการอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน เพื่อความเป็น

เลิศทางวิชาการของโรงเรียน เมื่องานวิชาการของโรงเรียนโดดเด่นขึ้น จะทำให้ได้รับความอันไว้วางใจและเป็นการสร้างความเชื่อใจให้ผู้ปกครองและสังคมในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนและเป็นการสร้างภาพพจน์ให้กับโรงเรียนวัดให้ได้รับการยอมรับและได้รับความนิยมที่สูงขึ้น อันนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนโดยภาพรวมในอนาคต นอกจากการบริหารวิชาการแล้ว ผู้บริหารควรเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมาตรฐานของโรงเรียนวัด โดยพัฒนาการบริหารด้านบุคลากร การบริหารด้านงบประมาณ การเงินและบัญชี และการบริหารทั่วไป ให้มากขึ้นกว่าเดิม

2. จาก ผล การวิจัย พบว่า การบริหารจัดการศึกษา แบบทั่วไปกับแบบที่มีลักษณะพิเศษ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน ซึ่งในความเป็นจริงโรงเรียนวัดควรมีการบริหารที่โดดเด่นในด้านคุณธรรมและจริยธรรมมากกว่าที่เป็นอยู่ ดังนั้น ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการบริหารโรงเรียนควบคู่ไปกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น โดยนำหลักคุณธรรม จริยธรรมไปประยุกต์ให้เข้ากับการบริหาร จัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมพื้นฐานชีวิตประจำวัน ประจำสัปดาห์ หรือในโอกาสต่างๆ เป็นภาพรวมทั้งสถานศึกษา ที่เป็นการบูรณาการทั้งศีล สมาธิและปัญญา มีการสวดมนต์ไหว้พระ ทบทวนศีล ทำสมาธิรูปแบบต่างๆ จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการพุทธธรรมสู่การปฏิบัติ ให้นักเรียนได้ร่วมพัฒนาวัด เช่น ปลูกต้นไม้ หรือ ทำความสะอาดวัด เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเด็กนักเรียนกับวัด ปลูกจิตสำนึกและค่านิยมที่ดี ให้มีใจรักในพุทธศาสนา มีการร่วมมือกับวัดหรือคณะสงฆ์ในการจัดการเรียนรู้ จะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนปัญญา ให้แก่ นักเรียน และนักเรียนสามารถปฏิบัติตนตาม แนวทางที่ดีงาม ครูและบุคลากรสามารถปฏิบัติงานอย่างราบรื่นและมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพที่สูงขึ้น งบประมาณ การเงินและบัญชี มีความโปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ ซึ่งเมื่อการพัฒนาโรงเรียนมีประสิทธิภาพครบถ้วนทั้งความรู้และคุณธรรม จะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้สังคมชื่นชมในโรงเรียน นักเรียน ครู บุคลากรและผู้บริหาร และให้การยอมรับในโรงเรียนวัดว่าสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปลูกฝังเด็กให้เป็นคนดีและมีความสามารถได้

3. เนื่องจากการบริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการบริหารโรงเรียนที่มีระดับปฏิบัติในระดับปานกลาง ควรมีการปรับปรุงเป็นการด่วน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรพัฒนาและปรับปรุงการบริหารดังต่อไปนี้

3.1 ด้านการบริหารบุคลากร ควรมีการย้ายตำแหน่ง เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้ตรงสายงานและตรงกับความรู้ความสามารถของตนจัดระบบบุคลากรให้พ้นจากงาน เช่น การให้ ออกชั่วคราว หรือการไล่ออก เพื่อลดปัญหาการประพฤติผิดวินัยของบุคลากรและการเกษียณอายุ เพื่อจะได้เตรียมสรรหาบุคลากรล่วงหน้า เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนบุคลากร

3.2 ด้านการบริหารทั่วไป ควรจัดกิจกรรมทางพุทธศาสนาเพิ่มมากขึ้น จัดกิจกรรมพุทธศาสนสุภาษิตวันละบท การเรียนธรรมศึกษา และกิจกรรมท่องอาขยานสร้างสมาธิ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียนเป็นชาวพุทธที่ดี

4. จาก ผล การวิจัย การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านการบริหารวิชาการ ควรส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน เพื่อการพัฒนาทักษะ

วิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษากับสถานศึกษาอื่นให้มากขึ้น และควรผลิตและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอนให้มากขึ้นและมีประสิทธิภาพ

4.2 ด้านการบริหารบุคลากร ควรดูแลสวัสดิภาพและความเป็นอยู่ของบุคลากร โดยเอาใจใส่บุคลากร จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการทำงานของบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร

4.3 ด้านการบริหารงบประมาณ การเงินและบัญชี ควรดำเนินการจัด หาวัสดุ ครุภัณฑ์ แบบพิมพ์ต่างๆ เพื่อความสะดวกในการดำเนินงานของโรงเรียน ควรจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของโรงเรียนเช่น ที่ดิน วัสดุครุภัณฑ์ต่างๆ ของโรงเรียน และควรจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ จัดทำบัญชีพัสดุ จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี

4.4 ด้านการบริหารทั่วไป ควรจัดประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ ควรระดมสรรพกำลังทุกส่วนในสังคมทั้งครอบครัว ชุมชน รัฐ เอกชน องค์กรชุมชน สื่อมวลชน เพื่อการจัดการศึกษา และควรประเมินความพึงพอใจของนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสียทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูและบุคลากรต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

3. ควรมีการวิ จัยเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร

5. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารตามแนววิถีพุทธของโรงเรียนวัด ระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

กรมศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม . (2550). **คู่มือการดำเนินงานตามโครงการครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์

ทวี พูลทรัพย์. (2551). **การบริหารโรงเรียนในโซนคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นันทนา แหวนนาค. (2553). **สภาพการบริหารงานโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร

นิตยา กุลภา . (2554). **การดำเนินการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม

บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว . (2535 , กรกฎาคม). **การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง** . วารสารการวัดผลการศึกษา มศว มหาสารคาม (ฉบับที่ 3),1

ประนอม บุตรแขก (2545). **ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกระบี่** . วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปิยะกฤษ ยุทธไชยมิ่ง. (2555). **ผลการปฏิบัติงานในการบ ริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). (2538). **พุทธธรรม: ฉบับปรับปรุงและขยายความ** . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย

ยงศักดิ์ ศฤงคารนนท์. (2539). **การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในระดับความ นิยมมาก สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร** . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนวัดมหรรณพ์. (2528). **พระผู้เริ่มพระราชทานการศึกษาออกถึง ประชาชน** . กรุง เทพฯ : กรมศิลปากร.

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม . (2551). **รายงานผลการใช้กิจกรรมกลุ่ม เพื่อสร้างเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม**. กรุงเทพฯ: โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

วิมลพรรณ บุญรักษาทรัพย์ . (2548). **การบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

สำนักงานคณะกรรมการการศึ กษาขั้นพื้นฐาน , กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อุษาการพิมพ์

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). (2551). **รายงานการประเมินคุณภาพโรงเรียนประจำปี 2551**. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน).

สุทธิวงศ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ์ . (2542, พฤศจิกายน). **พระบรมราโชวาทเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม** . วารสารวิชาการ กรมวิชาการ, (ฉบับที่ 2),31

ผู้จัดการรายวัน . (2554). **ฐานข้อมูล E-database**. <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9540000030202> (10 มิถุนายน).